

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE FILOSOFIE
Anul universitar 2019-2020, semestrul al II-lea

Curs opțional

SEMIOTICĂ

0.1. Semiotica. Definiție. Repere istorice. Domenii ale semioticii și discipline înrudite. Diviziuni ale semioticii.

1.1. Semnul. Definiții. Structura semnului : reprezentamen (R), obiect (O), interpretant (I). Semnificare și comunicare. Semioza nelimitată. Denotație/Conotație. Relațiile dintre semne (sintagmatic/paradigmatic).

1.2. Tipologia semnelor. Ierarhia categoriilor. Relațiile dintre tipurile de semne (icon – indice - simbol).

1.3. Comunicarea. Definiție. Concepte înrudite. Forme de comunicare. Componentele procesului de comunicare. Funcțiile comunicării (=Funcțiile limbajului) .

2.1. Problema limbajului. Aspecte ale limbajului (limbă/vorbire). Metalimbajul. Planurile limbajului (expresie/conținut). Dubla articulare. Teoria codurilor.

2.2. Elemente de semantică. Semantică și semnificație. Unități de bază ale semnificației (sem, semem, arhisemem). Relații semantice. Sistemul semantic. Modele de analiză semantică.

2.3. Limbaj și comunicare. Actele de vorbire (locuționar, ilocuționar, perlocuționar). Vorbirea figurată/ Elemente de retorică. Alterări, deformări și modificări ale limbajului.

3.1. Pragmatica textului. Probleme teoretice generale ale textului. Definiție. Noțiuni înrudite: cotext/context, intratextualitate/intertextualitate, text vs. mesaj, text vs. discurs, textualitate.

3.2. Caracteristici/condiții ale textului. Coeziunea. Coerența. Consistența.

3.3. Structura textului. Structuri discursive (topic, izotopie, parcurs de lectură)). Structuri narrative (timp, mod, persoană)). Structuri ideatice (concept, imagine, analogie).

Bibliografie selectivă:

Umberto Eco, *O teorie a semioticii*, București, Editura Meridiane, 2003; ed a 2-a: București, Editura Trei, 2008 / Umberto Eco, *Tratat de semiotică generală*, București, Editura științifică și enciclopedică, 1982.

Umberto Eco, *Lector in fabula*. București: Editura Univers, 1991.

Umberto Eco, *Limitele interpretării*, Constanța, Pontica, 1996; Iași, Polirom, 2007 (ed. rev. 2011).

Umberto Eco, *Kant și ornitorincul*, Constanța, Pontica, 2002 (ed. rev.: Iași, Polirom 2010).

Umberto Eco, *De la arbore spre labirint: studii istorice despre semn și interpretare*, Iași, Polirom, 2009.

John Deely, *Bazele semioticii*, București, Editura All, 1997.

Jean-Marie Klinkenberg, *Inițiere în semiotica generală*, Iași, Institutul European, 2004.

Thomas A. Sebeok, *Semnele: o introducere în semiotică*, București, Humanitas, 2002.

Tullio De Mauro, *Introducere în semantică*, București, Editura științifică și enciclopedică, 1978.

Tzvetan Todorov, *Teorii ale simbolului*, București, Editura Univers, 1983.

Ferdinand de Saussure, *Curs de lingvistică generală*, Iași, Polirom, 1998.

Charles S. Peirce, *Semnificație și acțiune*, București, Humanitas, 1990.

A. J. Greimas, *Despre sens: eseuri semiotice*, București, Editura Univers, 1975.

Sergiu Al-George, *Limbă și gândire în cultura indiană*, București, Editura științifică și enciclopedică, 1976.

Solomon Marcus, *Poetica matematică*, București, Editura Academiei, 1970.

Dicționar general de științe. Științe ale limbii, București, Editura Științifică, 1997; Nemira 2001, 2005.

Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului, ed. Oswald Ducrot, Jean-Marie Schaeffer, București, Editura Babel, 1996.

Dicționar enciclopedic de pragmatică, ed. Jacques Moeschler, Anne Reboul, Cluj, Editura Echinoc, 1999.

Obiectivele cursului:

Deprinderea noțiunilor fundamentale de semiotică, cu deschidere spre lectura *Tratatului de semiotică generală (O teorie a semioticii)* de Umberto Eco;

Semnalarea relevanței semioticii în filosofie și logică;

Inițierea în analiza semiotică a textului estetic.

Evaluarea finală presupune:

1. Participare activă la seminar;
2. Elaborarea unei lucrări de semiotică aplicată (3-4 p.)
3. Rezolvarea unui chestionar din materia cursului (examen scris).